

ПРОТОКОЛ

засідання науково-експертної екологічної ради при Запорізькій обласній державній адміністрації

«Утворення відходів від руйнувань через військову агресію рф. Досвід Чехії з переробки будівельних відходів на нові матеріали»

20.03.2025

м. Запоріжжя

№ 6

Засідання проводилось у змішаному форматі із використанням програми ZOOM

Головуючий – Олександр КАЗАНЦЕВ

Секретар – Тетяна ТИХОМИРОВА

Список присутніх додається.

Порядок денний:

1. Утворення відходів від руйнувань через військову агресію рф. Можливість використання досвіду Чехії з переробки будівельних відходів на нові матеріали.
2. Сортуння відходів у Чехії на прикладі міста Брно.
3. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ виявлених за межами населених пунктів. Проблемні питання під час реалізації заходів з ліквідації.
4. Обговорення пропозицій щодо врегулювання проблемних питань при плануванні системи управління відходами в регіоні.

Із вступним словом виступив Олександр КАЗАНЦЕВ – заступник голови Екологічної ради, т.в.о. директора Департаменту захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації, який наголосив, що у сучасних умовах дедалі більше актуалізуються питання у сфері управління відходами. Недостатня якість управління відходами, відсутність належної інфраструктури для їх переробки та ефективних механізмів контролю сприяють утворенню несанкціонованих сміттєзвалищ. Зауважив, що метою роботи Екологічної ради є вирішення найважливіших для регіону екологічних проблем, що потребують комплексного підходу та системної координації діяльності служб і відомств у сфері екології й природокористування, в зв'язку з цим запропонував розглянути на черговому засіданні науково-експертної екологічної ради при Запорізькій обласній державній адміністрації (далі – Екологічна рада) питання відповідно до порядку денного.

З питання першого порядку денного слухали:

Олександра КАЗАНЦЕВА – заступника голови Екологічної ради, т.в.о. директора Департаменту захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації, який зауважив, що наразі вся територія Запорізької області – територія

активних бойових дій, можливих бойових дій, або тимчасово окупована російською федерацією. Щоденно відбуваються руйнування об'єктів житлового фонду та інфраструктури області.

На даний час відходи руйнувань перевозяться і зберігаються на полігоні твердих побутових відходів № 1 на території Запорізької міської громади Запорізького району. Крім цього, рішенням Ради оборони Запорізької області об'єкт незавершеного будівництва ПТПВ № 3 визначено місцем для тимчасового зберігання відходів від руйнувань.

Зауважив, що в більшості випадків відходи від руйнувань залишаються за місцем утворення, у зв'язку з розміщенням відходів на території активних бойових дій. Зважаючи на кількість зруйнованих будівель і споруд, за орієнтовними підрахунками, на тимчасово непідконтрольній території області знаходиться близько 1 мільйона тонн відходів від руйнувань.

Розповів щодо Програми з екстреного відновлення між Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) та Урядом України (далі - Програма).

Зазначив, що реалізація Програми, в першу чергу, націлена на громади. Тому, для прийняття участі у Програмі, громадам необхідно звернутись до Мінрозвитку щодо потреб у обладнанні з переробки відходів руйнувань.

Крім цього повідомив, що важливим питанням на сьогодні є і затвердження державних стандартів будівельної продукції, виробленої з використанням оброблених відходів руйнувань. Це дозволить не лише подрібнювати бетонні конструкції та складувати їх на місцях тимчасового зберігання, а і перетворити відходи руйнувань у вторинні матеріали, які в подальшому можуть використовуватися у будівництві для відновлення України.

Розповів про досвід Чехії зі сталого відновлення, в рамках програми «Партнерство для сталого відновлення України».

З питання другого порядку денного слухали:

Юрія ДОРОШЕНКА - директора Запорізького комунального автотранспортного підприємства 082801 «Комунсантрансекологія», який зауважив, що єдиних правил роздільного збирання відходів у Чехії нема (у кожному населеному пункті діють свої правила). Але, на загальнодержавному рівні вибудована єдина система сортування відходів.

Розповів щодо впровадження системи роздільного збору побутових відходів у Чехії, на прикладі міста Брно.

Звернув увагу на важливість проведення екологічної освіти серед молоді.

Розповів щодо впровадження системи роздільного збору побутових відходів на території міста Запоріжжя. Повідомив, що на теперішній час найбільшій гостроти набула проблема побутових відходів, пов'язана насамперед з їх збиранням, сортуванням і знешкодженням чи утилізацією.

Зауважив, що значна частка відходів, що вивозяться на полігони, є потенційним ресурсом, який може бути використаний як вторинна сировина.

Розповів щодо етапів впровадження системи роздільного збирання відходів.

На першому етапі, впровадження системи роздільного збирання та сортування побутових відходів планується розпочати в комунальних установах, закладах освіти та дошкільних закладах.

Другий етап, передбачає залучення населення до сортування побутових відходів та створення відповідних умов, що в подальшому сприятиме зменшенню кількості відходів, які потрапляють на полігон.

На третьому етапі планується встановлення підземних комплексів для збору побутових відходів та вторинної сировини у громадських місцях: парки, сквери, площі, майдани, вокзали.

Повідомив щодо важливості запровадження екологічної освіти серед молоді, для формування в аудиторії власної позитивної думки про необхідність свідомої участі в роздільному збиранні побутових відходів.

Тетяну ЖАВЖАРОВУ (член Екологічної ради, виконавчий директор ГО «Екосенс»), яка зазначила, що за результатами проведених серед населення опитувань, на сьогоднішній день, населення вже готове до роздільного збору побутових відходів. В місті Запоріжжя вже є приклади сортування побутових відходів в школах та окремих ОСББ.

Запропонувала директору ЗКАП 082801 «Комунсантрансекологія» Юрію ДОРОШЕНКУ переглянути плани підприємства та зосередити зусилля фахівців на влаштування спеціалізованої інфраструктури, пропустивши або зменшивши ресурсні витрати на етап екологічної освіти. Так як цей етап, в місті Запоріжжя, багато в чому реалізований.

Повідомила, що громадські організації готові долучитися до виконання цього етапу впровадження системи роздільного збирання відходів, та надати матеріали проведених досліджень.

З питання третього порядку денного слухали:

Ганну ВЕРЕМЕСНКО - начальника відділу управління відходами управління економіки природокористування, відходами, біоресурсами та природно – заповідного фонду Департаменту захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації, яка зазначила, що через неналежну систему управління побутовими відходами в населених пунктах, як правило у приватному секторі, утворюється значна кількість несанкціонованих звалищ.

Зауважила, що з 09 липня 2023 року набрав чинності Закон України «Про управління відходами» (далі - Закон), який наближає національне законодавство до вимог директив ЄС і спрямований на покращення стану довкілля та створення інфраструктури для управління відходами. Однак, Закон змінив і усталене ставлення до благоустрою, розділивши відповідальності органів державної влади в частині ліквідації звалищ в межах, та за межами населених пунктів.

Звернула увагу, що положення Закону суперечать положенням Земельному кодексу України.

Повідомила, що починаючи з 2024 року, представниками Державної екологічної інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області) під час здійснення заходів з державного нагляду (контролю) встановлюються непоодинокі факти розміщення відходів власник яких не встановлений, виявлених за межами населених пунктів.

Ігоря ЧУМАЧЕНКА (член Екологічної ради, депутат Запорізької обласної ради, професор кафедри загальної та прикладної екології та зоології Запорізького національного університету), який зазначив про необхідність внесення змін до Закону України «Про управління відходами» в частині повноважень органів державної влади у сфері управління відходами.

Олега БІГДАНА (член Екологічної ради, начальник Державної екологічної інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області), який звернув увагу, що відповідальність за утворення несанкціонованих звалищ лежить не тільки на населенні, а й на органах місцевого самоврядування, які не добросовісно виконують свої повноваження в частині управління відходами.

З питання четвертого порядку денного слухали:

Олександра КАЗАНЦЕВА – заступника голови Екологічної ради, т.в.о. директора Департаменту захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації, який запропонував врахувати заслухані на засіданні пропозиції щодо врегулювання проблемних питань при плануванні системи управління відходами в регіоні.

За результатами обговорення питань Порядку денного

ВИРІШИЛИ:

1. Запропонувати органам місцевого самоврядування Запорізької області:

1.1 Звернутись до Мінрозвитку громад та територій України щодо долучення до реалізації Програми з екстреного відновлення між Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) та Урядом України, в частині надання обладнання для переробки відходів руйнувань.

Термін: 20.04.2025

1.2. Провести роботу з контролю за станом благоустрою населених пунктів на підпорядкованій території, в частині організації вивезення сміття з населених пунктів, з метою недопущення утворення несанкціонованих звалищ за межами населених пунктів.

Термін: 20.04.2025

1.3. Розглянути можливість запровадження у шкільних та дошкільних навчальних закладах, заходів з підвищення обізнаності в сфері управління відходами.

Термін: постійно

2. Рекомендувати Запорізькій міській раді та ЗКАП 082801 «Комунсантрансекологія»:

2.1. Під час впровадження системи роздільного збирання відходів, використовувати позитивні напрацювання громадських організацій щодо запровадження роздільного збирання побутових відходів.

Термін: постійно

3. Департаменту захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації:

3.1 Звернутись до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України щодо внесення змін до Закону України «Про управління відходами».

Термін: 20.04.2025

Головуючий

Олександр КАЗАНЦЕВ

Секретар

Тетяна ТИХОМИРОВА